

MIRKO ČERNIČ

(29. april 1884, Metlika–27. julij 1956, Maribor)

avtorica: Jerneja Ferlež; objavljeno v: Osebnosti slovenske medicine, Založba ZRC, 2020

Povzetek

Prispevek skozi interpretacijo spominov in s pomočjo nekaterih drugih virov na kratko predstavi življenje in kariero mariborskega zdravnika dr. Mirka Černiča. Posebno pozornost posveča njegovemu zasebnemu sanatoriju, ki ga je od začetka tridesetih let 20. stoletja vodil v Tyrševi ulici v Mariboru in po katerem je med Mariborčani znan še danes. Ujeti poskuša tako prevladujoče Černičeve poteze kot duh časa in okolja v katerem je deloval. Tako poskuša ob karieri zdravnika delno osvetliti tudi družinsko življenje Černičevih, pa tudi navade in vrednote mariborskega meščanskega okolja med obema svetovnjima vojnama.

V prvem delu je opisana življenjska pot Mirka Černiča od otroških let v Beli krajini prek šolanja v Gradcu in na Dunaju do let med prvo svetovno vojno ter službovanja v Novem mestu, na Dunaju in naposled, s kratkim premorom v Ljubljani, zlasti v Mariboru.

Černič se je v Maribor priselil leta 1919, ko je bil povabljen da prevzame vodenje kirurškega oddelka mariborske bolnišnice. Proti koncu dvajsetih let se je odločil kariero nadaljevati v zasebni praksi. Zamislil si je in zgradil ter uredil zasebni sanatorij, ki je januarja 1930 začel delovati. Bil je sodobno opremljena in premišljeno zasnovana zdravstvena ustanova, ki je pacientom nudila vso udobje in sodobne medicinske usluge. Pripomogla naj bi med drugim k večjemu zaupanju Mariborčanov domači zdravstveni ponudbi. Delovanje Černičevega zasebnega sanatorija je prekinila in tudi zaključila druga svetovna vojna.

Med vojno je bil Černič izgnan v Srbijo, od koder se je vrnil na Dolenjsko, po vojni pa v Maribor. Tu je v vili pod Kalvarijo, potem ko je bil sanatorij nacionaliziran, preživel zadnja leta svojega življenja. Ob zdravniški karieri se je ukvarjal tudi s strokovnim pisanjem. Objavil je celo vrsto člankov in nekaj knjig na temo medicinske terminologije, pisal pa je tudi o lovskem izrazju.

Življenje na kratko

Mirko Černič je bil Belokranjec. Rodil se je leta 1884 v Metliki, kjer je obiskoval osnovno šolo. Ko je bil star 12 let, mu je umrla mama – zanj je poslej, ker je ostal sirota, skrbela teta. Gimnazijo je obiskoval v Novem mestu, maturiral pa je leta 1905 na klasični gimnaziji v Ljubljani. Potem pa je s pomočjo štipendije študiral medicino v Gradcu in na Dunaju. Na Dunaju si je pridobil še Knaflejevo štipendijo. Promoviral je leta 1911, torej ravno še pred zagonom velike vojne. Njegova prva zaposlitev je bila služba sekundarija v ženski bolnišnici v Novem mestu. Vojaško prostovoljstvo je opravljal v Pragi, še preden je šel študirat na Dunaj, drugi del pa po sekundariju v Novem mestu — tokrat v Trstu. Leta 1912 je zaprosil za

mesto in se zaposlil in na kirurški vseučiliški kliniki prof. Hochenegga na Dunaju, kjer se je nato kalil kot operater.

Med prvo svetovno vojno je deloval kot kirurg, sprva v garnizijski bolnici na Dunaju, kjer se je srečal z ranjenci s fronte, nato pa v Galiciji in na ruskem bojišču.

Po vojni se je začela njegova mariborska kariera, 1. julija leta 1919 je kot klinično izobražen kirurg namreč postal primarij kirurškega oddelka mariborske bolnišnice, dvanajst let pozneje, januarja 1930, pa je v Mariboru odprl zasebni sanatorij. Nekaj mesecev v letih 1932 in 1933 je nato kot šef kirurškega oddelka delal v državni bolnici v Ljubljani, a se je po tem poklicno in zasebno vrnil v Maribor. Od tu je bil na začetku druge svetovne vojne najprej izgnan v Srbijo, na Zlatibor, od koder se je leta 1942 vrnil na Dolenjsko — v ženine rodne kraje. Živeli so v vili njene družine v Trebnjem. Leta 1943 se je pridružil partizanskim enotam.

Že leta 1945 se je spet vrnil v Maribor, po vojni je sodeloval z Ministrstvom za narodno zdravje in se ukvarjal s strokovnim pisanjem. Leta 1948 se je upokojil in nato do smrti, do leta 1956 živel v Mariboru, pod Kalvarijo.

V Mariboru sta z ženo osnovala družino, imela sta štiri otroke. Dom so si uredili v nadstropnem delu sanatorija. Ob poklicni poti zdravnika je največ svoje ustvarjalne energije posvečal strokovni zdravstveni publicistiki, ukvarjal se je zlasti z medicinsko, pa tudi lovsko terminologijo.¹

Kariera

Čeprav je, kot je sam zapisal v knjigi *Doživljaji in doživetja*, postal študent medicine tako rekoč po naključju, je bil vse življenje zelo predan temu poklicu. Po končni osnovni šoli in po mamini smrti so ga njeni sorodniki poslali v novomeško gimnazijo, da bi postal duhovnik. Ker pa je bister fant po maturi od sestre, kuharice pri visokem uradniku deželne vlade v Ljubljani, izvedel, da bodo tisto leto razpisali več štipendij za medicince, ki se zavežejo, da bodo službovali kot okrajni zdravniki na Kranjskem vsaj toliko časa kot bo trajal štipendirani študij, se je odločil postati zdravnik. Vpisal se je na medicino univerze v Gradcu, kjer je končal prvi medicinski rigoroz, nato je v Pragi odslužil prvi del vojaškega prostovoljstva. Študij medicine je nato nadaljeval na Dunaju. Zaradi odlike, s katero je zaključil prvi rigoroz, mu je pripadla še Knafljeva štipendija. Čeprav brez staršev ali drugačnega domačega zaledja je tako zgolj s svojimi prizadevanji sedemindvajsetleten že promoviral. Prvo službo sekundarija je sicer dobil v ženski bolnišnici v Novem mestu, a ga je ambicija po napredovanju v stroki, predvsem pa spodbuda kolega dr. Justa Pertota zelo hitro pognala nazaj na Dunaj. Po v Trstu odsluženem drugem delu vojaškega prostovoljstva je zaprosil za mesto operaterja na kirurški vseučiliški kliniki profesorja Hochenegga. Sam je pozneje sodil, da mu je tudi tokrat pomagalo naključje. Bilo je namreč ravno v času balkanskih vojn in kirurška ekipa zdravnikov s klinike je odpotovala v Bolgarijo, njega pa so takoj sprejeli. V

---

¹ Mirko Černič, *Doživljaji in doživetja: knjiga spominov* (Maribor: Obzorja, 1954).

slabega pol leta je postal t. i. hišni operater, s čimer mu je spet pripadla štipendija, pa tudi sobica na kliniki. Pot za preživetje in strokovni razvoj je bila tako spet utrjena. Zdi se, da se je tudi sam zavedal tako svojega talenta kot pomena hitrega napredovanja. Kmalu je smel opravljati tudi odgovorne operacijske posege. S kirurškim prakticiranjem na dunajski kliniki si je želel pridobiti praktično kirurško znanje, nato pa je nameraval presedlati na ginekologijo in porodništvo. Toda razmere so nanesele, da je specializiral kot kirurg.

Začela se je namreč prva velika vojna. Ob mobilizaciji so ga sicer klicali v lovski bataljon v Kanal pri Gorici, a je istočasno dobil tudi poziv na dunajsko kliniko, kjer so oblikovali ekipe zdravnikov in sester, ki bi lahko na bojišču in v zaledju prevzele kirurške posege. Černič je bil dodeljen eni takih ekip klinike prof. Hochenegga. Avgusta in v začetku septembra 1914 je tako preživel še na Dunaju, v garnizijski bolnici in na kirurški kliniki, ki so ju preplavili prvi valovi ranjencev z bojišč, nato pa je z zdravniško ekipo že septembra 1914 odšel na rusko bojišče, sprva v Tarnov v Galiciji, pozneje pa so se po bojišču premikali sem in tja po Galiciji in t. i. Ruskem Poljskem. Na severnih bojiščih velike vojne je tako kot zdravnik preživel tri leta. Leta 1916 je zbolel za pegavico, nato pa je bil, ker je bolezen že preživel in je bil torej nanjo imun, leto dni vodja epidemijske bolnišnice v Tomaszowu nad Lwowom. Na svojo željo je bil nato premeščen v Ljubljano, v rezervno bolnico št. 1, ki je bila sprva v zavodih Št. Vid pri Ljubljani, nato pa se je preselila v ljubljansko domobranksko vojašnico. Zelo zanimivi so Černičevi opisi prebolevanja pegavice, ki jih je doživljal kot bolnik, analiziral pa kot zdravnik. Zelo podobno je pozneje opisoval tudi izkušnje ob težavah z diagnosticiranjem lastne, domnevno gensko pogojene bolezni – perniciozne anemije. V svojih spominih je na več mestih opisoval občutke nebogljenosti in nemoči strokovnjaka, ko gre za bolezen njega samega ali za bolezen njegovih najbližjih.

Pred vojno pridobljena izobrazba in medvojne operacijske izkušnje so mu leta 1919 prinesle ponudbo za mesto primarija kirurškega oddelka splošne bolnišnice v Mariboru, ki je v prevratnih letih ostal brez pomembnega dela svoje intelektualne in strokovne elite, na odgovorna mesta pa si je sistematično prizadeval postavljati Slovence. Ko so nemški primariji na Spodnjem Štajerskem, tudi v Mariboru, maja 1919 dobili odpovedi, je Černič z odlokom Deželne vlade za Slovenijo z datumom 10. 5. 1919 prevzel vodenje mariborskega kirurškega oddelka.² Do oktobra 1921 je bil celo ravnatelj bolnišnice kot celote, nato pa je ravnateljstvo predal nasledniku.³ A ambicioznega mladega zdravnika je zelo hitro dosegla že druga mamljiva ponudba – profesor dr. Alfred Šeško ga je spodbujal, da bi habilitiral na kateri od tujih univerz in pozneje postal profesor na ljubljanski univerzi. Ambicioznega, kot je bil, ga je ponudba sicer zamikala, a se je naposled odločil ostati v Mariboru, saj je, tako je zapisal, presodil: »da je bil takrat Maribor državno in narodnostno sila ogrožen, nič manj pa ne strokovno, saj je še zmeraj vse drlo k mojemu odstavljenemu nemškemu predniku oziroma v bližnji nemški Gradec. Zavedal sem se, da je moje mesto v obmejnem Mariboru na

---

² Elko Borko, Jernej Završnik, »Pomembni mariborski zdravniki med obema vojnama in Zdravniško društvo Maribor«, *Naša bolnišnica* 20, št. 2 (2019), 63; Gregor Pivec, »Mirko Černič«, *Naša bolnišnica* 10, št. 5/6 (2009), 31.

³ Elko Borko, »Bolnišnica v Mariboru«, *Večer v nedeljo*, 9. 6. 2019, 13.

živi straži – narodnostno, državno in strokovno.« V Mariboru je torej ostal tako rekoč iz nacionalnega zavedanja in odgovornosti, kmalu pa se je tudi poročil in dobil z ženo drugega za drugim štiri otroke. V Mariboru se je tako ustalil, profesionalno in zasebno. S seboj je pripeljal inštrumentarko in operacijskega pomočnika, ki ju je poznal še iz vojnih časov.⁴ Poklicno je bil zelo zaposlen, tako v bolnici kot deloma še zasebno — kot zdravnik je namreč sodeloval tudi v zasebnem sanatoriju Petrovo selo v nekdanji vili Ogrizkovih v Vinarski ulici, ki sta ga sprva vodila brata Tavčar, nato pa dr. Benjamin Ipavec.⁵ Kmalu se je počutil odmaknjenega od možnosti za strokovni napredek, postajal je nezadovoljen, med drugim tudi s svojim finančnim položajem. »Čutil sem se ohromljenega, strokovne peruti so mi bile kot povezane«, je sam pozneje opisoval občutek. Iz njegove dotedanje življenjske poti pa je jasno, da je bil kot oseba in kot zdravnik ne le ambiciozen, ampak tudi strokovno radoveden in samosvoj. V takih okoliščinah se je odločil oditi na svoje. V Gornji Gosposki ulici, že blizu mestnega parka, je odkupil stavbno parcelo in na njej z lastnimi prihranki in občinskim poroštvom leta 1929 dogradil stavbo, ki je bila poslej tako njegov zasebni sanatorij kot dom njegove družine.⁶ Pred tem je družina Črnič prebivala v najemniškem stanovanju na Trgu svobode 6.⁷ Sanatorij je deloval v smislu proste izbire zdravnikov, sam Črnič pa je bil hišni zdravnik.

Gradnja sanatorija je bila velik poslovni podvig, ki je imel to smolo, da ga je bilo treba odplačevati prav v obdobju razmaha gospodarske krize, ko se je število pacientov drastično znižalo. To je Črniča pripeljalo do odločitve, da je sprejel službo v Ljubljani in se tja leta 1932 tudi za nekaj časa tudi preselil. Postal je šef kirurškega oddelka v občni državni bolnišnici v Ljubljani, a tam ni ostal dolgo, le od oktobra 1932 do maja 1933. Ko je uvidel, da se njegovo finančno stanje z nastopom nove službe ne izboljšuje, za povrh pa mu je še nagajalo zdravje, se je vrnil v Maribor, v svoj sanatorij. V Ljubljani pa se tudi sicer ni počutil najbolje, saj so bile infrastrukturne razmere na kirurškem oddelku neprimerne – manjkalo je tako prostora kot postelj in sodobne operacijske opreme. V takih razmerah je zaradi sepse zapovrstjo umrlo nekaj bolnikov in mediji so iz tega spletli afero. Črnič se je kot vodja oddelka po svojih močeh boril za izboljšanje razmer – dokazoval je, da se je Ljubljana ne le zelo demografsko povečala, ampak, da je postala tudi upravno središče in s tem bistveno bolj obremenjena tudi v zdravstvu, kot je to veljalo v času, ko je bila bolnišnica zgrajena in urejena. Terjal je bistvene spremembe, a je bilo jasno, da se v novih okoliščinah ni počutil najbolje. Glede na natančnost zapisa o okoliščinah primerov sepse in njenih posledicah je videti, da ga je zlasti ta afera močno prizadela. Verjetno je tudi to botrovalo njegovi odločitvi, da se vrne v Maribor. Tik pred začetkom nove vojne je uspel odplačati dolgove, ki si jih je nakopal z gradnjo sanatorija, a takrat so se začele nove tegobe. Profesionalno pot je tokrat prekrizalo novo vojno dogajanje – najprej zaseg dela zgradbe, nato pa zaprtje v meljsko vojašnico in naposled izgon v Srbijo. Črnič je v svojih spominih natančno opisal

---

⁴ Črnič, *Doživljaji in doživetja*.

⁵ Elko Borko, Gregor Pivec, »Črničev sanatorij – izjemen zdravstveni kulturni spomenik«, *Naša bolnišnica* 13, št. 5/6 (2012), 50.

⁶ Črnič, *Doživljaji in doživetja*.

⁷ SI PAM, Uprava za gradnje in regulacijo, Tyrševa 19.

dogajanje ob aretaciji 18. aprila leta 1941, ko so Nemci prek postanka v Zrinjskega ulici zaprli celo plejado mariborskih izobražencev in drugih meščanov v meljsko vojašnico. Opisuje srhljivo dogajanje na avtobusu, s katerim so jih prepeljali čez mesto, na katerem je v mladem fantu v uniformi prepoznal tudi svojega nekdanjega pacienta, pa razmere v meljski vojašnici, kjer je bil zaprt skupaj s prek štiridesetimi mariborskimi slovenskimi zdravniki. Zelo zanimiv je tudi njegov opis življenja v izgnanstvu v Srbiji, kjer je bil z ženo in skupino drugih izgnancev nastanjen v nekdanji baraki jadralskih letalcev na Zlatiboru nad Užicami, medtem ko so bili njuni otroci na Dolenjskem pri sorodnikih.

Iz Srbije se je leta 1942 vrnil na Dolenjsko in se leta 1943 pridružil partizanskim enotam. Po partizanski dobi – bil je predstojnik ene od partizanskih bolnišnic na osvobojenem ozemlju, prav tiste, ki je sprejela ranjence po nesreči ob preizkušanju minometa, v kateri se je smrtno ponesrečil Franc Rozman Stane,⁸ se je maja 1945 vrnil v Maribor. Dela v svojem sanatoriju ni nadaljeval, saj v novih razmerah to ni bilo mogoče, bil pa je tudi že v letih. Poslej se je ubadal predvsem z medicinsko publicistiko, zlasti z medicinsko terminologijo, ki ga je vedno zanimala in jo je raziskoval že prej. Do upokojitve leta 1948 je bil tudi delegat Ministrstva za narodno zdravje Ljudske republike Slovenije v Splošni bolnišnici Maribor. V letih 1947 in 1948 je o slovenski medicinski terminologiji honorarno predaval na ljubljanski Medicinski fakulteti.⁹

Sanatorij

Če se je Mirko Černič v ušesih Mariborčanov v desetletjih po prenehanju svoje dejavnosti s čim zares ohranil, je to predvsem zaradi njegovega sanatorija. Čeprav je ta po drugi svetovni vojni deloval kot šolski in antituberkolozni dispanzer, se ga je ime Černičev sanatorij v ljudskem poimenovanju še dolgo držalo – podobno kot se je kompleksa pred občinsko zgradbo za vedno držalo ime Hutterjev blok, četudi je Hutter že davno izgubil svoje mariborsko premoženje vključno z blokom.

Ko se je primarij Černič odločil zapustiti službo v mariborski bolnišnici, čeprav je bil na vodilnem delovnem mestu, ga je k temu po lastnih navedbah gnal preizek zaslužek, a skoraj gotovo ga niso navduševali niti odnosi. Iz njegovih zapisov življenjskih doživljajev je namreč mogoče zaznati, da je razvoj vedno videl po svoje, razmeroma premočrtno, pri čemer se ni bil pripravljen uklanjati mnenju drugih. Karkoli je bil glavni razlog, dejstvo je, da je znanemu kirurgu samostojna kariera ležala. Poiskal je torej zemljišče, ga odkupil in septembra 1928 na mestne gradbene oblasti naslovil prvo prošnjo za gradnjo zgradbe, ki bi obsegala zasebno kliniko in družinsko stanovanje. Za izris načrtov je najel takrat najuspešnejše slovensko stavbno podjetje v Mariboru – Jelenc in Šlajmer. Koncesijo za ustanovitev in obratovanje *privatnega zdravilnega zavoda* je od Velikega župana Mariborske oblasti dobil 14. aprila 1929. V njej je bila med drugim zahteva, da je v nastajajočem zavodu

---

⁸ Pivec, »Mirko Černič«, 32–33.

⁹ Černič, *Doživljaji in doživetja*, 43–50.

dovoljeno le »zdravljenje po priznanih znanstvenih načelih in po znanih metodah«. ¹⁰ Ta dostavek je bil skoraj odveč, saj je bil Černič velik borec proti šarlatanstvu – prav v času gradnje svojega sanatorija se je namreč angažiral v boju proti celjskemu »čudodelniku« Poljšaku, o katerem »je vse govorilo in v nebesa povzdigovalo ... kamor so romali bolniki z najrazličnejšimi težko ozdravljivimi in neozdravljivimi boleznimi«. Černiča je najbolj prizadelo, da je o Poljšaku kot zdravilcu brez zadržkov poročalo celo tedanje dnevno časopisje. Ko mu je ob tem prekipelo, je v odprtem pismu v Slovincu in Slovenskem narodu Poljšaka pozval, naj pride v Maribor in svojo metodo dokaže z ozdravitvijo bolnikov, ki jim uradna medicina ni mogla pomagati. Po dveh mesecih neuspešnega zdravljenja težkih bolnikov v mariborski bolnišnici so Poljšaku dokazali mazaštvo, Černič pa si je s tem nakopal na eni strani strokovno odobravanje, na drugi pa splošno ogorčenje nad nasprotovanjem človeku, ki so mu mnogi zaupali, bolje rečeno – težko bolni vanj polagali svoje zadnje upe. ¹¹ Koncesija, ki jo je dobil Černič, je tudi izrecno navajala, da je »zabranjena tudi vsaka kričeča reklama«. ¹² V tem pogledu ne moremo vedeti, če bi si jo zagnani zdravnik morda le privoščil, če ne bi bila izrecno prepovedana. Za svojo promocijo je namreč znal poskrbeti. Tako ob odprtju kot očitno tudi ob desetletnici delovanja sanatorija je namreč k sebi poklical novinarje, ¹³ da so o dogodkih in dosežkih izčrpno poročali. Kakorkoli – po pridobitvi občinskega poročstva, koncesije in vseh potrebnih dovoljenj glede gradnje – zapletalo se je zlasti zaradi odmika predvidene zgradbe od uličnega roba – tudi tokrat je imel Černič očitno svoji liniji, je bila zgradba naposled dograjena in pripravljena za začetek obratovanja.

Čeprav gradbeni načrti nosijo datum februar 1929, je bil žig Mestnega magistrata nanje pritisnjen šele 10. decembra tega leta, zgradba pa je bila predana namenu januarja 1930. Po načrtih sodeč je obsegala kletne delovne in bivalne prostore, prostore sanatorija v pritličju in družinsko stanovanje v nadstropju. Kletni prostori so bili s stropom 1,80 metra dvignjenim nad nivo dvorišča, zaradi česar so imeli naravno svetlobo. Ob pralnici, kletnih boksih, sušilnici in kotlarni za upravljanje centralne kurjave ter pridobivanje tople vode so obsegali tudi pet sob in stranišče. Bivalne prostore v kleti so gradbene oblasti dovolile le kot začasno rešitev. Očitno so bile namenjene prebivanju osebja razmeroma daleč stran od Černičeve družine. ¹⁴ Kdo jih je zares napolnil in kako dolgo so ostale, iz načrtov sicer ni mogoče razbrati, vsekakor pa je znan podatek, da je kot hišnik in operacijski strežnik že od začetka, od novembra leta 1929, pri Černiču deloval kavkaški Rus Ivan Timošenko, pozneje zaposlen kot hišnik v Hutterjevem bloku. ¹⁵ Čisto mogoče je bila ena od kletnih sobic, po tleh pokrita z ladijskim podom, najprej njegovo bivališče. Njegovo delo je bila namreč košnja, urejanje okolice, pa tudi pomoč pri operacijah. Zaposlovalo ga je prav vse dni v tednu. Vsekakor ga na naslovu Tyrševa 19 najdemo tudi leta 1935, ko je Černič v družinskem stanovanju v

---

¹⁰ SI PAM, Uprava za gradnje in regulacijo, Tyrševa 19.

¹¹ Černič, *Doživljaji in doživetja*, 43–50.

¹² SI PAM, UGR, Tyrševa 19.

¹³ »10letnica pomembne zdravstvene ustanove v Mariboru«, *Slovenec*, 17. 1. 1940, 7.

¹⁴ Prav tam

¹⁵ Mateja Ratej, »Ivan Fedotovič Timošenko: od vojaka Vranglove armade do karizmatičnega mariborskega hišnika«, v: *Maribor in Mariborčani*. Ur. Maja Godina Golija (Ljubljana: Založba ZRC, 2015), 56.

nadstropju prebival z vso svojo družino – ženo Marijo in štirimi otroki – Mirkom, Dušanom, Barico in Staziko.¹⁶ Stike s Černičevo družino naj bi Timošenkova družina ohranjala tudi po letu 1941, ko je Ivan prenehal delati pri njem. Občasno so, že po Černičevi smrti, obiskovali celo njegovo vdovo.¹⁷

Meščansko stanovanje Černičevih je obsegalo šest sob in še kabinet, kuhinjo, shrambo, kopalnico, stranišče ter hodnik in ložico – nekakšno garderobo, kar je bilo zares prostorno meščansko stanovanje.¹⁸ Ali je ob družini v tem delu hiše potem zares prebivala samo družina ali je z njo morda prebivala tudi kaka gospodinjska pomočnica, iz načrta ni mogoče razbrati. Vsekakor ni posebnega prostora, ki bi to označeval, v kletnih prostorih pa je bilo, kot smo videli, dovolj bivalnih prostorov, kjer bi taka oseba, običajno umeščena nekam v bližino kuhinje,¹⁹ lahko prebivala. Poročevalec v MVJ je ob odprtju sanatorija omenil, da je bila kuhinja namenjena tako pripravi hrane za družino kot za paciente.²⁰

Osrednji del zgradbe, zaradi katere jo je njen investitor sploh dal graditi, pa je bilo pritličje, namenjeno kliniki – tu so se ob hodniku zvrstile čakalnica, ordinacijska soba, soba za zdravljenje, operacijska soba, tri oz. štiri bolniške sobe z devetimi posteljami, kopalnica, stranišče, soba za bolničarke ter pomivalnica. Nadstropja je povezovalo stopnišče iz rdečega umetnega kamna z železno ograjo in črno polakiranim lesenim držajem. Prostori so bili, tako je poročal Slovenec, 10. januarja 1930 pa tudi Mariborski večernik Jutra, ne le higiensko neoporečni, ampak tudi vrhunsko opremljeni. Na voljo so bile vse sodobne pritikline – centralna kurjava, električna in plinska napeljava, telefon. Nekaj posebnega je bila izplakovalnica, izstopala je tudi obsevalnica z višinskim soncem za obsevanje z ultravijoličnimi in ultrardečimi žarki, vrhunsko opremljena ordinacijska soba in posebna, v vse smeri gibljiva operacijska miza, ki je omogočala vsakršno operirančevo lego. Pacientom je bila na voljo tudi terasa, kjer so se lahko sončili in uporabljali pršne kopeli ter lepo urejen vrt okrog hiše, kjer so se na skoraj 1600 kvadratnih metrih lahko sprehodili.

Streha zgradbe je bila prvotno povsem ravna. Od kleti pa vse do terase je vodilo električno jedilno dvigalo, ki ga je bilo mogoče upravljati v vsakem nadstropju. Tako je povsem mogoče, da so lahko pacienti na kak zmerno sončen dan pozajtrkovali, kosili ali povečerjali tudi kar na terasi, pri čemer so jim jedi dostavili z dvigalom. Vrt je bil preišljeno oblikovan – premogel je skrbno oblikovane poti iz betonskih tlakovcev, zanimive betonske in zidane detajle, klopi ter drevesne in grmovne zasaditve.²¹

---

¹⁶ *Veliki adresar samoupravnih mest Maribor, Celje, Ptuj in občin bivše Mariborske oblasti* (Maribor: Tiskovna založba, 1935), 386.

¹⁷ Ratej, »Ivan Fedotovič Timošenko«, 60.

¹⁸ SI PAM, UGR, Tyrševa 19; Eva Pezdíček, *Sanatorij dr. Mirka Černiča na Tyrševi 19 Maribor: konservatorski program* (Maribor: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor: 2003).

¹⁹ Jerneja Ferlež, *Stanovati v Mariboru: etnološki oris* (Maribor: Umetniški kabinet Primož Premzl, 2009), 230–232.

²⁰ »Sanatorij primarija dr. Černiča otvorjen«, *Mariborski večernik Jutra*, 10. 1. 1930, 2.

²¹ SI PAM, UGR; »Sanatorij primarija dr. Černiča otvorjen«, *Mariborski večernik Jutra*, 10. 1. 1930, 2; Pezdíček, *Sanatorij dr. Mirka Černiča na Tyrševi 19 Maribor*.

Tehnično poročilo, ki ga je gradbeno podjetje Jelenec in Šlajmer spisalo 5. novembra 1929, razkriva, da je bila zgradba odlično izolirana in premišljeno opremljena z izbranimi materiali, pač odvisno od namembnosti posameznih prostorov. Povsod, kjer je bilo to pomembno, zlasti v operacijskih in bolniških sobah, je predvidela tudi potrebno prezračevanje. Prostor za kotel centralne kurjave v kleti je bil recimo spuščen pod nivo ostalih kletnih prostorov, kar je omogočalo še dodatno varnost. Vsi bivalni prostori so bili opremljeni z ladijskim podom ali hrastovim parketom, kopalnici, stranišča, kuhinja in operacijski prostori pa so imeli na tleh evbeolitni tlak. V sanitarnih in vstopnih prostorih je bil na tleh teraco. V kopalnicah in deloma tudi v kuhinji so bile na stenah keramične ploščice. Operacijska in predoperacijska soba sta bili opleskani z belim oz. sivim emajlom, ki je bil v operacijski sobi še lakiran. Celotna zgradba je bila opremljena s centralno kurjavo na toplo vodo, ki se je v kleti kurila s premogom.²² Povsod drugod so bile predvidene plinske kurilne naprave. Celo Mariborski večernik Jutra je v članku Plin – kurilno sredstvo sodobnosti²³ med drugim priobčil novico, da bo ob štirih mariborskih kavarnah sodobno plinsko kuho vpeljal tudi novi Černičev sanatorij. Tudi kuhinjski štedilnik je bil plinski. A v vseh sobah so bili pripravljene tudi dimniški preduhi, ki bi po potrebi brez večjih adaptacij omogočili hiter prehod na ogrevanje s klasičnimi pečmi. Odpadne vode so bile speljane v cestni kanal, greznica pa je bila opremljena s posebno čistilno napravo. Na dvorišču je bila betonska smetiščnica za smeti in pepel.

Poročevalec, ki je 11. januarja 1930 v Slovincu priobčil poročilo o odprtju, je najprej opazil, da nova zgradba arhitekturno odstopa od svoje okolice, nato pa je poročal, da je sanitetni referent banovinstva potrdil njeno ustreznost, škof dr. Ivan Tomažič pa jo je v sredo, 8. januarja 1930, slovesno posvetil. Pridobitev se mu je zdela pomembna predvsem v narodnogospodarski luči, saj ga je, podobno kot je poudarjal tudi Černič sam, jezilo množično odhajanje Mariborčanov na zdravljenje v zasebne klinike čez mejo, v razne graške in dunajske sanatorije.²⁴

Černič je vrednost sanatorija z opremo vred ocenil na dva milijona takratnih dinarjev, vanj je vložil lastne prihranke in posojilo. Občinski svet, ki je prav takrat, da bi vzpodbudil zasebno gradnjo meščanov, dajal na razpolago poroštva za gradnjo stanovanjskih hiš, je Černiču odobril poroštvo v višini 400.000 din. A tudi po zaključku gradnje leta 1929 je Černič vsaj prvi dve leti še marsikaj prezidal in dopolnil, s čimer se krediti niso zmanjševali, ampak so stroški še narasli. Smola, ki je ni bilo mogoče vnaprej predvideti, je bila, da se je prav takrat, ko bi Černič moral začeti vidno zmanjševati svoj dolg, začela gospodarska kriza. Če so bili pacienti prej očitno dovolj številni, se je zdaj njihovo število drastično znižalo, saj si v oteženih razmerah zdravljenja na zasebni kliniki marsikdo očitno ni mogel več privoščiti.

---

²² SI PAM, UGR, Tyrševa 19.

²³ »Plin – kurilno sredstvo sodobnosti«, *Mariborski večernik Jutra*, 7. 10. 1929, 2.

²⁴ »Ob otvoritvi dr. Černičevega sanatorija«, *Slovenec*, 11. 1. 1930, 5.

Je pa bil v zgodnjih tridesetih letih eden od pacientov celo Oton Župančič, ki ga je Černič kot dolgoletnega znanca, belokranjskega rojaka in družinskega prijatelja osebno povabil na zdravljenje k sebi. Tu ga je tudi operiral in ga kot bolnika gostil približno dva tedna.²⁵

O posamičnih pacientih sicer ni ohranjenih kakih posebnih podatkov, a iz drobcev, ki jih je mogoče napaberkovati od tu in tam se zdi, da so bili Černičevi pacienti praviloma dobro situirani ljudje, ki so si zdravljenje na zasebni kliniki pač lahko privoščili. Tako Jugoslovan 9. septembra 1930²⁶

poroča: »Kap je zadela v nedeljo baronico Glaser v Gornji Polskavi. Z rešilnim avtom je bila prepeljana v Černičev sanatorij, pozneje pa v bolnico«, Mariborski večernik Jutra pa 4. marca 1932:²⁷ »Danes dopoldne je spodrsnilo v Vošnjakovi ulici ravnatelju odvetniške pisarne g. Dragotinu Gilčvertu, da je padel in si hudo poškodoval levo nogo. Z rešilnim avtom so ponesrečenca prepeljali v Černičev sanatorij.« 25. oktobra 1937 je bila v MVJ popisana nesreča,²⁸ ki morda še bolj nazorno pokaže razmerje med Černičevim sanatorijem in mariborsko splošno bolnišnico. Piše namreč o avtomobilski nesreči pri Hajdini na Dravskem polju, v kateri sta bila udeležena avtomobila Opel 2–623 Lavre Scheidbach, lastnice knjigarne v Gosposki ulici v Mariboru, in osebni avto znamke »Majbach«, last tovarnarja Westna iz Celja, ki ga je upravljal Westnov šofer. V nesreči sta bili težko poškodovani knjigarnarka in njena kuharica – prva je bila prepeljana na zdravljenje k Černiču, druga pa v splošno bolnišnico. Na srečo v drugem avtu, ki je bil udeležen v nesreči, ni bil poškodovan nihče.

Ker se je v isti zgradbi ob zdravljenju pacientov odvijalo tudi družinsko življenje Černičevih, bežnega pogleda nanj ni smiselno ne prostorsko ne časovno ločevati od tega poglavja. Černič se je poročil kmalu po nastopu službe v Mariboru in otroci so se očitno rojevali drug za drugim kmalu za tem. Prva leta so člani primarijeve družine preživljali v najetem stanovanju na Trgu svobode,²⁹ torej v središču mesta – v prestižnem Scherbaumovem dvoru, kjer pa jih je sčasoma bremenila vse višja najemnina. Ker je Černič sam v svojih spominih opisal nekaj doživetij, ki kažejo tudi drobce meščanskega družinskega življenja, jih je skozi njegove oči mogoče nekoliko strniti. Videti je, da je bil oče izrazita glava družine, ki pa mu je bila žena družica in tudi opora pri snovanju in vodenju poslov, zlasti potem, ko sta se zakonca odločila za podvig svojega življenja. Sam o ženi zapiše, da »se je izkazala ne le kot sijajna žena in mati, marveč tudi kot prvovrstna gospodinja in upraviteljica sanatorija.« Klasično razmerje med materjo in očetom opiše tudi v situaciji – spomini so namreč polni anekdot – ko v Rogaški Slatini ona zjutraj očedi in pripravi vse štiri malčke, da jih on potem samo prevzame, ko gredo skupaj na zajtrk. Po poti jim da pri izviro, na tešče, piti slatino z odvajalnim učinkom. Verjetno je na mestu sklep, da se je tudi s posledicami tega očetovega dejanja pozneje ukvarjala mama. Nadalje bi lahko elemente tipične meščanske vzgoje videli

---

²⁵ Černič, *Doživljaji in doživetja*, 131–142.

²⁶ »Kap je zadela«, *Jugoslovan*, 9. 9. 1930, 5.

²⁷ »Nezgoda«, *Mariborski večernik Jutra*, 4. 3. 1932, 2.

²⁸ »Ga. Scheidbachova se je pri avtomobilskem karambolu težko ponesrečila«, *Mariborski večernik Jutra*, 25. 10. 1937, 4.

²⁹ SI PAM, UGR, Tyrševa 19.

tudi v Černičevem prepričanju, da otroci sicer morajo dobiti udobno okolje za odraščanje, tudi sredstva za študij, da pa se morajo do neke mere za uspeh potruditi tudi sami. Tako je Černič ravnal, ko je šel eden od sinov leta 1937 študirat v Zagreb. Družinsko omizje mu je skupaj določilo višino sredstev, ki mu bodo na voljo, oče pa mu je dal jasno vedeti, da nikakršne prekoračitve ne bo podprl.³⁰ Udobje meščanskega načina življenja predstavnikov višjega srednjega sloja, lahko bi rekli skoraj mestnih elit, izpričuje vsekakor tudi veliko udobno stanovanje, radio, časopisi in revije, na katere je bila družina naročena in se jim ni odrekla niti v času krize, bogata domača knjižnica, pa tudi tipične družabnosti tega sloja – recimo obiskovanje sproščenih srečanj na podeželskih pristavah prijateljev skupaj z ženo. Tudi počitnice na Pohorju in zdravljenje na kliniki, nenazadnje pa »čedna vila pod Kalvarijo«, v kateri sta zakonca Černič preživela zadnja leta svojega življenja, kažejo na standard in navade, ki so bile temu sloju prebivalstva med obema vojnama tako dostopne kot primerne, v Černičevem primeru pa so bile vsaj deloma ohranjene tudi po tem obdobju.

Zasebni sanatorij pa kljub vsem investicijskim podvigom zagnanega mariborskega kirurga ni imel dolgotrajne prihodnosti. Prekinila jo je druga svetovna vojna. Sprva so Černičevi sicer ostali v stanovanju, medtem ko je pritlične prostore v enega od svojih mestnih postojank spremenil nemški zavojevalec mesta. Leta 1941 pa sta bila zakonca Černič izgnana v Srbijo in zgradba je prešla v uporabo Urada za pospeševanje nemštva na Spodnjem Štajerskem. Če je pred izgnanstvom Černičeva družina še lahko uporabljala svoje stanovanje v prvem nadstropju, je po njem v nemško upravljanje prešla zgradba kot celota.

Po vojni se od bolezni, izseljenstva in partizanstva izmučeni enainšestdesletni Černič očitno ni imel več moči boriti za nadaljevanje svoje zasebne zdravniške prakse. Sanatorij je bil leta 1947 nacionaliziran. Černičeva, katerih otroci so medtem odrasli in se odselili, sta sprva nameravala za njimi v Ljubljano, a zamenjava stanovanj v to smer ni uspela. Naposled sta namesto sanatorija, ki so ga oblasti spremenile najprej šolski, leta 1949 pa v protituberkolozni dispanzer in ga znatno preuredile, dobila hišo pod Kalvarijo, kamor sta se preselila in kjer se je Mirko Černič posvetil zadnjemu delu svoje kariere – strokovnemu pisanju.³¹ Nenazadnje je gotovo prav tu spisal tudi svoje anekdot polne spomine.

Publicistika

Černičevo strokovno pisanje obsega dve vrsti besedil – klasično strokovno pisanje in pisanje o strokovni terminologiji. V prvo skupino lahko uvrstimo monografije *Slovenska visoka šola v Ljubljani* (1909), *Telesni naš postanek, razvoj in konec* (1910), *Pegavica* (1919), *Kirurgična zdravstvena služba* (1938), *Zdravstveni priročnik* (1951), *Karcinom penisa* (1957), a glavnina njegovih objav se je nanašala na zdravstveno besedišče. Prvi tovrstni članek *Doneski k zdravniški terminologiji* je objavil že leta 1911 v goriških Naših zapiskih, nato pa še besedilo *Iz kirurške terminologije v zagrebškem Liječniškem vjesniku* leta 1921. V tridesetih letih je objavljaval v Zdravniškem vestniku članke v rubriki *Vejaljšče za naše strokovno besedje in izrazje* (1937–1941). Podobno rubriko z naslovom *Spoštujmo in negujmo svojo materinščino*

---

³⁰ Černič, *Doživljaji in doživetja*.

³¹ Prav tam

je med vojno objavljala v Partizanskem zdravstvenem vestniku, v povojnem Zdravstvenem vestniku pa je primerljiva rubrika nosila naslov *Brusimo, rešetajmo, vejajmo*. Leta 1941 – med Černičevim izgnanstvom v Srbijo – je Konzorcij Zdravniškega vestnika v Ljubljani izdal njegov *Klinični besednjak*, leta 1947 pa Slovenski knjižni zavod *Slovensko zdravstveno besedo*. Podpora in pobudo za sistematično ukvarjanje s to tematiko sta Černiču dala znamenita Fran Ramovš in Anton Breznik. Leta 1957, torej že po Černičevi smrti, je pri Državni založbi Slovenije izšel njegov *Slovenski zdravstveni besednjak*, tri leta prej, še za njegovega življenja, pa pri mariborski Založbi Obzorja še spominska literatura *Doživljaji in doživetja*, v kateri je skozi anekdote, krajše zapise in povzetke objav povzel svojo življenjsko pot. Leta 1958 je Založba Obzorja izdala še Černičevo besedilo *Vejavica: razglabljanje o slovenski zdravstveni besedi ob slovenskih zdravstvenih učbenikih in podobnem pisanju*, 1958.

Černiča je v razglabljanjih o zdravniški terminologiji zaposlovalo več problemov. Najprej slovenjenje tujk latinskega in grškega izvora, zlasti spoljenje in sklanjanje. Pri tem je razvil korespondenco in debato ne le s številnimi stanovskimi kolegi, ampak tudi, denimo, s prof. dr. Antonom Dolarjem. Nadalje si je prizadeval za uporabo ali vpeljavo ustreznih slovenskih izrazov namesto nekaterih pomensko ali zvokovno nelogičnih, ki so se tudi uveljavljali (maternica/ložesna, nožnica /tokava, stalno/stanovitno zobovje, golen/krača, trtica/ritnica, maternični vrat/grljan, sečna cev/scalo, deviška kožica/vaginalna loputa ...), prizadeval pa si je tudi za izkoreninjenje germanizmov in neustreznih neposrednih prevodov iz nemščine (upadli trebuh/čolničasto uvlečeni trebuh, opornica/tračnica, dno/tla medenice, žarišče/ognjišče bolezni ...) in zlasti za uveljavljanje ustreznih izrazov v prakso. V ta namen je prevedel nekaj strokovnih knjig in se ukvarjal z ustreznostjo izrazja v učbenikih. Bil je tudi urednik zbirke Zdravstvene knjižice, ki jo je izdajal Slovenski knjižni zavod. Pri terminoloških problemih je prihajal v nasprotja z ljubljansko šolo, zlasti z anatomom in trikratnim dekanom ljubljanske Medicinske fakultete – profesorjem Janezom Plečnikom, pa tudi z nekaterimi drugimi ljubljanskimi profesorji in zdravniki. Predlagal je ustanovitev katedre za izgrajevanje slovenske zdravstvene besede na Medicinski visoki šoli v Ljubljani, pri čemer je sebe ponudil za predavatelja tega predmeta in uspel ter s tem dobil potrditev svojih prizadevanj za slovensko zdravstveno terminologijo. Njegovo nastopno predavanje, ki ga je imel 6. novembra 1946, je imelo naslov Dosedanje in bodoče smernice v izgrajevanju slovenske zdravstvene besede. Tri semestre je tako bil izvoljeni predavatelj, a se mu tudi tokrat razmerja v okolju niso zdela sprejemljiva, zato je delo opustil in se posvetil sestavljanju zdravstvenega besednjaka, pri čemer mu je bil v oporo prvi povojni minister za ljudsko zdravstvo dr. Marjan Ahčin.

Ob zdravstveni ga je zaposlovala tudi lovska terminologija, kjer se zdi zlasti zanimivo njegovo razmišljanje o poimenovanjih zvokov oglašanja posamičnih vrst živali (raca vaka, srnjak bavka, zajec veka ...) in poimenovanj živalskega parjenja (svinje se bukajo, srnjad se prska, ovse se mrkajo, jeleni rukajo, divja perjad se rasti ...). Za psa, ki ga zajec ne gane,

Černič na primer v nasprotju z tudi uveljavljenim »zajcačeden« predlaga izraz »trden na divjad«, za ptičarja, ki ostane pri strelu miren pa ne »strelomiren«, temveč »strelno trden«.³²

Če so ob terminoloških prizadevanjih njegova premočrtnost, neomajnost, trdnost stališč in posledično relativno pogosto stopanje v spore prišli najbolj do izraza – tako je vsaj mogoče brati iz njegovih lastnih zapisov – lahko podobne poteze njegovega značaja zasledimo tudi v nekaterih drugih življenjskih situacijah. Pokazale so se ob zaposlitvi v ljubljanski bolnišnici v tridesetih letih 20. stoletja, slutiti jih je mogoče tudi med razlogi za prekinitev službe primarija v mariborski bolnišnici, sam pa jih omenja tudi v zasebnem sporu s sinovim gimnazijskim profesorjem latinščine, zaradi katerega je bil, kot piše Mateja Ratej, leta 1938 pred mariborskim okrožnim sodiščem celo obsojen na teden dni zapora in plačilo kazni.³³ Če je bil Černič po eni strani izredno predan, prizadeven, vztrajen, bister, ambiciozen, iznajdljiv, deloven in strog do sebe in drugih, je bil po drugi strani vsekakor neomajen v stališčih in vsaj včasih srdit v njihovem uveljavljanju. Mateja Ratej omenja neobjavljene spomine Černičevega vrstnika in zdravniškega kolega dr. Ivana Jurečka, v katerih ga je ta, najbrž tudi s kančkom ljubosumja, označil za arogantnega, brezobzirnega in vase zaljubljenega človeka, ki se pogosto prepira s kolegi in drugimi ljudmi.³⁴ Zdi se, da je Černiču potrditev kolegov in občudovanje ljudi nasploh veliko pomenilo, nasprotovanje pa ga je ujezilo in prizadelo. V situacijah, ko je imel jasno vizijo, pa je uvidel, da mu na poti stoji ovira ali nasprotovanje, se je iz nje slej ko prej umaknil in z veliko prizadevnostjo sam dosegel tisto, kar si je zadal.

Pokopan je na pobreškem pokopališču v Mariboru. Pod mariborsko Kalvarijo, kjer je v mirnem okolju na severnem robu mesta preživel zadnja leta svojega življenja, je od leta 1968 po njem poimenovana kratka ulica, v Metliki pa so leta 1991³⁵ na njegovo rojstno hišo namestili spominsko ploščo. Enaka spominska plošča je bila leto pozneje nameščena tudi na zgradbo nekdanjega Černičevega sanatorija v Mariboru.³⁶

Viri in literatura

Arhivski viri

SI PAM, Uprava za gradnje in regulacijo, Tyrševa 19

Literatura

Elko Borko. »Bolnišnica v Mariboru«. *Večer v nedeljo*, 9. 6. 2019, 13.

---

³² Prav tam, 90-127; Cobiss.

³³ Mateja Ratej, »Meščan Černič«, *Večer v Soboto*, 17. 3. 2018, 17.

³⁴ Prav tam

³⁵ »Spominska plošča dr. M. Černiču«, *Delo*, 26. 11. 1991, 9.

³⁶ Borko, Pivec, »Černičev sanatorij«, 51.

Borko, Elko, Jernej Završnik. »Pomembni mariborski zdravniki med obema vojnama in Zdravniško društvo Maribor«. *Naša bolnišnica* 20, št. 2 (2019): 63—67.

Borko, Elko, Gregor Pivec. »Črničev sanatorij — izjemen zdravstveni kulturni spomenik«. *Naša bolnišnica* 13, št. 5/6 (2012): 50—51.

Črnič, Mirko. *Doživljaji in doživetja: knjiga spominov*. Maribor: Obzorja, 1954.

Ferlež, Jerneja. *Stanovati v Mariboru: etnološki oris*. Maribor: Umetniški kabinet Primož Premzl, 2009.

Pezdiček, Eva. *Sanatorij dr. Mirka Črnič na Tyrševi 19 Maribor: konservatorski program*. Maribor: Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor: 2003.

Pivec, Gregor. »Mirko Črnič«. *Naša bolnišnica* 10, št. 5/6 (2009), 31—33.

Ratej, Mateja. »Ivan Fedotovič Timošenko: od vojaka Vranglove armade do karizmatičnega mariborskega hišnika«. V: *Maribor in Mariborčani*. Ur. Maja Godina Golija, 57–62. Ljubljana: Založba ZRC, 2015.

Veliki adresar samoupravnih mest Maribor, Celje, Ptuj in občin bivše Mariborske oblasti. Maribor: Tiskovna založba, 1935.

Časopisni članki

»10letnica pomembne zdravstvene ustanove v Mariboru«. *Slovenec*, 17. 1. 1940, 7.

»Ga. Sceidbachova se je pri avtomobilskem karambolu težko ponesrečila«. *Mariborski večernik Jutra*, 25. 10. 1937, 4.

»Kap je zadela«. *Jugoslovan*, 9. 9. 1930, 5.

»Nezgoda«. *Mariborski večernik Jutra*, 4. 3. 1932, 2.

»Ob otvoritvi dr. Črničevega sanatorija«. *Slovenec*, 11. 1. 1930, 5.

»Plin – kurilno sredstvo sodobnosti«. *Mariborski večernik Jutra*, 7. 10. 1929, 2.

»Sanatorij primarija dr. Črnič otvorjen«. *Mariborski večernik Jutra*, 10. 1. 1930, 2.

»Spominska plošča dr. M. Črnič«. *Delo*, 26. 11. 1991, 9.

Podatki avtorice:

Jerneja Ferlež, etnologinja in bibliotekarka, doktorica znanosti, Univerza v Mariboru,
Univerzitetna knjižnica Maribor, Gospejna 10, 2000 Maribor, jerneja.ferlez@um.si

Podatki publikacije:

<https://zalozba.zrc-sazu.si/sl/publikacije/osebnosti-slovenske-medicine>